

BUTTERFLY

XX.

LETNIK
1973 - 74

št.

3

Galeb

Mladinska revija

LETNIK XX.

ŠTEV. 3

DECEMBER 1973

Mesečnik (8 številk)

Izdaja:

Založništvo tržaškega tiska, Trst

Glavni urednik:

Lojze Abram

Odgovorni urednik:

Albin Bubnič

Uredništvo in uprava:

Ul. G. Amendola 12
34134 Trst - tel. 41 55 34

Tiska:

Graphart Trst

Naslovna stran:

Alenka Dobrila

3. razred

osn. šole v Ricmanjih

Posamezna številka

150 lir

Letna naročnina:

1.200 lir

Galeb je registriran na sodišču
v Trstu pod št. 158 od 3.
maja 1954

Galeb je včlanjen v
zvezi periodičnega
tiska USPI (Unione
Stampa Periodica
Italiana)

Vesel božič in srečno leto 1974
vsem šolarjem, učiteljstvu
in sodelavecem

želi
GALEB

VSEBINA

Danilo Gorinšek: Sveta noč	41
Danilo Gorinšek: Ob novem letu	41
Vlado Firm: Čudovito potovanje Matička in njegovega strička	42
Ludovika Kalan: Burja	47
Črtomir Šinkovec: Nagajivka z dedom	47
Vera Poljšak: Božič	48
Vojan Arhar: Štruklji	48
Prir.: Angelo Cerkvenik: Krčmar in gost	49
Zapojmo veselo: Stana Vinšek: Mlinček	50
Danilo Gorinšek: Srečenosci	51
Meta Rainer: Naši sinčki	52
Ana Seghers: Četverokotna lisa	53
Vojan Arhar: Dimnik	54
Danilo Gorinšek: Zamujeni snežak	55
Miro P.: Drzna mati	56
Miro P.: Čuden vremenski pojav	57
Danilo Gorinšek: Zapečkar	58
Stana Vinkeš: Kruhek	59
Neža Maurer: Oj, te miške	59
Angelo Cerkvenik Tovarištv:	60
Danilo Gorinšek: Pozimi	61
Poskusimo tudi mi: Zvezde iz slame	62
Danilo Gorinšek: Junak	62
Vojan Arhar: Lov	63
Fran Roš: Naš kraj	64
Ludovika Kalan: Slika	64
Ali veš, da...	65
Šolarji pišejo	65
Urednik odgovarja	68

Danilo Gorinšek

Ilustr. Magda Tavčar

Sveta noč

Kaj blešči se po dobravah
kakor v mesečini morje,
kaj na hribih le iskrí se,
da srebrno je obzorje?

So sijoče to snežinke
— v bisere jih mesec čara —
ali Bog zvezdá nasul je
ko ni sončnega več žara?

Niso zvezde ne snežinke —
nam naznanja, da rodilo
žar le iz dežele svete
se nocoj je božje dete ...

Ilustr. Jelka Reichmam

Danilo Gorinšek

OB NOVEM LETU

Ko novo leto se rodi,
v nebo se zastrmimo,
zazrimo tam se v soj zvezdà
in to si poželimo:
če zdaj nemara zvezd milijon
na nebu se leskeče,
naj v novem letu toliko
še tudi ur bo sreče!

Čudovito potovanje Matička in njegovega strička

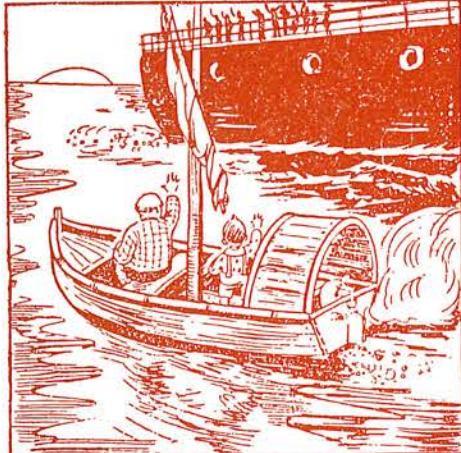
21. Jadransko morje je bilo že daleč za njima. Bila sta zagorela in dobre volje. Po nekaj dnevih vožnje je prvič zapihal veter. Razpela sta jadra. Plula sta po Sredozemskem morju Velikemu oceanu naproti. Z vetrom se je pokazal na nebu majhen oblaček. Vedno bolj se je večal. Stric ga je zaskrbljeno opazoval. »Obeta se nama nevihta,« je rekel in zbudil Matička iz dremavice. Res, kmalu je bilo nebo pokrito s svino. Potem je zagrmelo in bliski so lomili oblake. Valovi so naraščali in premetavali njuno ladjico kot orehovo lupinico. Iznenada spet: grom, blisk — in velik val je zagrnil njun čoln. Matiček se je oprijel jambaru, potem je od strahu in napora padel v globok spanec.

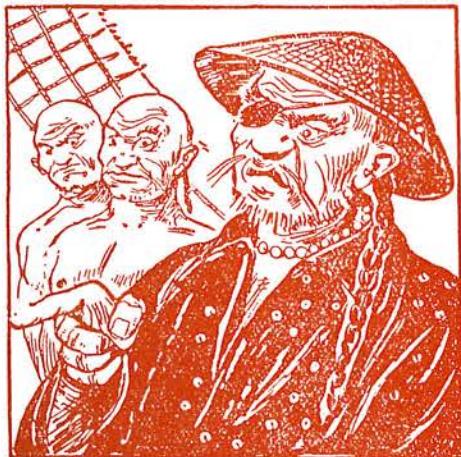
22. Ko je ves utrujen in zbit odpril oči, ni bilo strica nikjer. Zjasnilo se je in morje je zopet enakomerno udarjalo ob čoln. Matiček se je zaskrbljeno oziral okrog. Nikjer nikogar. Med razmetanimi predmeti je poiskal daljnogled in ga nastavil na oči. Le kje je stric? — Iznenada je veselo vzkliknil. Daleč na morju je zagledal stričev trebuh. Zapeljal je proti njemu in glej: stric je udobno ležal na hrbtnu ogromne morske želve. Poklical ga je. »Že prav, Matiček, prav udobno se počutim tu. Ko me je val vrgel s čolna, sem se rešil na njen hrbet. Veš, začelo me je že skrbeti, kako je s teboj. No, zdaj je vse v redu.« In zadovoljno je potrepljal želvo.

23. Ko je bil stric zopet v čolnu, je želva izginila. Stric pa je začel obširno pripovedovati, kako je padel na želvin hrbet. Stričev suknjič se je opletel želvi okrog glave in tako je plavala z njim naprej... Oba sta se zadovoljno smejalna in bila hvaležna čudnemu naključju, ki ju je rešilo. Zdaj se jima je zdela vožnja še mnogo bolj prijetna kot prej. Začela sta srečavati velike oceanske ladje. Na krovu so potniki začudenopazovali samotarja in ju pozdravljeni. Matiček in striček sta jim ponosno odzdravljala.

24. Stric Miha se je pravkar mastil s kosom dobre svinine, ko ga je iznenada poklical Matiček. S polnimi ustii se je ozrl v smer, kamor je kazal nečak. Na obzoru so se zablestela jadra. Kmalu sta razločila obrise ladje: bila je velika trojambornica, ki je plula proti njima. Videla sta, kako jima posadka ladje daje z zastavicami znak, naj ustavita. To srečanje jima ni bilo nič kaj po volji. »Kaj neki hočejo od naju?« je godrnjal stric. Povečal je brzino in razpel jadra. »Bolje bo, če se jim izogneva,« je modroval. Toda zdaj se je na ladji zablikalo in zagrmelo. Težka krogla je padla blizu čolna z močnim pljuskom v vodo. »Streljajo,« je rekel stric. »Na naju strelijajo.«

25. Stric Miha je ustavil čoln. Kmalu se jima je približala velika jadrnica in stric je prebledel: »Morski roparji so. Pristala sta ob boku ladje in nekdo je zavpil: »Tako na krov, potepuha.« Vrgli so jima pleteno vrv in stric se je podviral navzgor. Matiček je še naglo vtaknil v žep zavojček pasjih bombic in stopil za stricem. Na krovu ju je sprejel hudogledi orjak. Bil je kapitan ladje in začudeno sta ga pogledala, ko je zagrmel: »Vohunita za tihotapci, kaj? — Nič ne čvekaj, debeluhar, poznam takšne tičke, ki se vozijo preoblečeni okrog. Zdaj je konec z vajinim potovanjem! — Zaprite ju,« je ukazal svojim ljudem. — Spoznala sta, da sta padla v roke tihotapcev.

26. Dva orjaka sta ju zapeljala v medkrovje in pustila sama. Tihotapci so bili Malajci, krivogledi, divji ljudje. Stric je vedel, da ne poznajo šale, in je prestrašeno vzdihal. Matiček pa je bil dobre volje. »Nekako se bova že izmazala, stric,« je čebljal. Stric Miha ga je hvaležno pogledal: »Še sreča, da me spreminjaš,« je vzdihnil. Potem je začudeno gledal Matička, kako je vzel iz žepa nekaj bombic in jih kel počasni v bližino vrat. »Kaj počenjaš, Matiček?« ga je zaskrbljeno vprašal. Na stopnicah so se oglasili težki koraki in Matiček mu ni utegnil odgovoriti.

27. Vrata so se hrupno odprla in vstopil je kapitan s paznikom. Paznik je imel v rokah debel bič. Oba sta se postavila pred Matička in strička, ju sprejo gledala in iznenada je zarohnel kapitan: »Vohuna sta! Če si hočeta rešiti življenje, priznajta, da govorim resnico!« — Stric ga je začudeno gledal. Ničesar ni razumel. »Če nočeta govoriti, vama z bičem razvežem jezik!« je kričal kapitan. — »Potnika sva,« je zajecljal stric, »potujeva...« — »Tih! Govori, kadar te vprašam!« je vpil kapitan. »Oplazi debeluha!« Stric je ves vzrepetal od razburjenja in prizadetosti. Stisnil je pesti. Paznik je dvignil bič, stopil pred strica in tedaj...

28. Pok, pok, pok... je začelo treskati po medkrovju. Paznik je stopil na pasjo bombico in, ko je prestrašeno odskočil, je stopil na drugo, tretjo. Tudi kapitan je prestrašeno poskočil in spet je počilo: pok, pok, pok... V tej zmedi se je ojunačil stric in zagrmel: »Tako, nepridiprava! Samo roko dvignem in spet bo počilo in razneslo ladjo.« — Medtem je pričel Matiček poskakovati in delati čudežna znamenja po zraku. Pri tem se je smejal, da so mu solze lile po obrazu. »Poskrbel bom, da ne bo več pokalo,« je dejal Matiček, »in tudi ladje ne bo razneslo, če se boste lepo vedli do naju...« Kapitan in paznik sta začudeno strmela in končno zašepetala: »Čarodeja sta...«

29. V hipu je kapitan spremenil svoj odnos do njiju. Odšla sta naprej in pustila vrata odprta. Ves zadovoljen se je stric oddahnil: »Ene nevarnosti sva se rešila.« Žvižgaje sta odšla na krov. Kapitan in njegovi ljudje so ju sovražno motrili. Matiček je predzno stopil h kapitanu in zahteval najboljše jedače in pijače. — Kapitan ga je zaničljivo pogledal in mu pokazal hrbet. Ko je pa Matiček pričel risati čudne kroge po zraku, je brž ukazal krmarju, naj ugodi dečku. S stricem sta zadovoljno sedla in z veliko slastjo jedla.

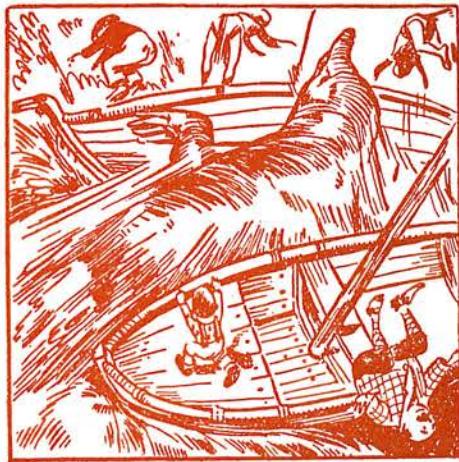

30. Medtem ko sta se Matiček in stric gostila z dobrotami morskih roparjev, je opazovalec na jamboru sporočil kapitanu, da je zagledal v bližini čudno pošast. Vsi so pritekli in strmeli v morje. Iznenada je nekdo vzkliknil: »Ogromen morski slon!« — In res se je premetavala po valovih velika zver, da je voda visoko brizgala. Kapitan je brž velel posadki, naj se pripravi na lov. Vkrcale so se v čoln. Med lovci so bili najhrabrejši možje posadke. — Matiček in striček sta z zanimanjem opazovala priprave za lov in strmela v ogromno morsko pošast.

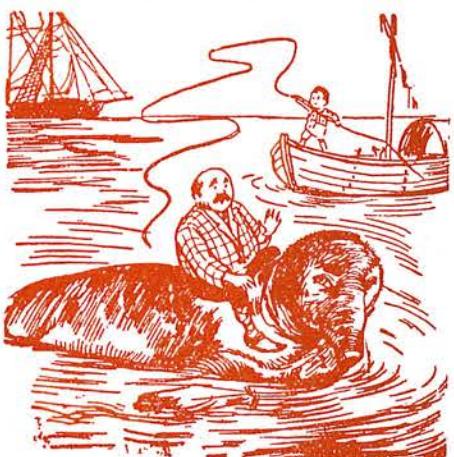

31. Medtem so se malajski mornarji s čolnom približali morskemu slonu. Žival je začudeno privzdigovala koničasto glavo in plavala naprej. To priložnost sta izrabila naša dva potnika. Matiček je naglo skočil v motorni čoln, ki se je zibal ob boku tihotapske ladje. Stric pa je v naglici še pograbil nekaj posod bencina in splezal za njim. — Lov na morskega slona se je blížal vrhuncu. Kapitan je zavihtel sulico in mornarji so pripravili vrvi in kavlje. Tedaj je švignila proti morskemu slonu sulica. Toda zgrešila je cilj.

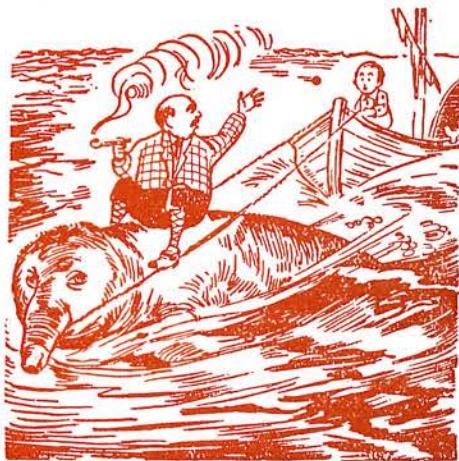

32. Zahrbtan napad je morskega slona strahovito razjezil. Pognal se je visoko nad valove in še bolj razburkal morsko gladino. Čoln z malajskimi mornarji se je nevarno nagnil, zazibal in — preobrnil. Malajci so kriče popadali v vodo in vsi zmedeni iskali rešitve. Motorni čoln se je medtem približal prizorišču boja in v hipu ga je od strani zadel ogromen val tako nesrečno, da je stric zgubil ravnotežje in štrbunknil v vodo. Ves zmeden je zakrilil z rokami, se skušal oprijeti čolna, toda zaman. Tudi Matiček ga ni mogel več rešiti.

33. Komaj je pomolil stric Miha glavo iz vode, je zagledal pred seboj morskega slona. Naglo se je oprijel njegove plavut. Slon, ki se je medtem popolnoma pomiril, ga je dobrodošno pogledal in pričel z vso silo rezati valove. Z velikim naporom se je stric spravil na njegov hrbel. Vedno bolj sta se oddaljevala od tihotapske ladje. Matiček je s polno brzino pognal čoln za njima, pograbil je vrv in jo vrgel stricu. Ta jo je brž vtaknil slonu pod rilec in že ju je dobrodošni slon vlekel z veliko naglico naprej. Tihotapska ladja jima je kmalu izginila na obzorju.

34. Stric se je udobno počutil na slonovem hrbu. Natlačil si je pipico in zadovoljno zabrundal: »Glavno je, da sva se rešila tihotapcev. Upam, da bova odslej imela več sreče na najinem potovanju!« — Od časa do časa se je slon igraje potopil pod vodo in tako se je stric temeljito nalokal morske vode. Matičku je bila ta igra v veliko zabavo in na ves glas se je krohtal mokremu potniku. To sicer ni bilo všeč stricu, ki se je nekajkrat prav osorno obregnil ob nečaka, vendar je sklenil, da bo še vzdržal na slonovem hrbu. Saj si takšnega športa ne moreš privoščiti vsak dan.

(Dalje)

Ludovika Kalan

Ilustr. Leon Koporc

BURJA

Črtomir Šinkovec

Tuli čez gmajne spet kraški vihar,
tira pred sabo snežink kolobar
doli do morja
v temno sivino obzorja.

Težke oblake podi.
Drevje porida in joče.
Divje se v hiše zaganja, vrešči,
šipe razbija,
žvižga po strehah, žalostno stoče,
v žicah po volčje zavija.

V borih le pesem prepeva ubrano,
kot jo pojo veletoki šumeči,
k morju brzeči
v daljo neznano ...

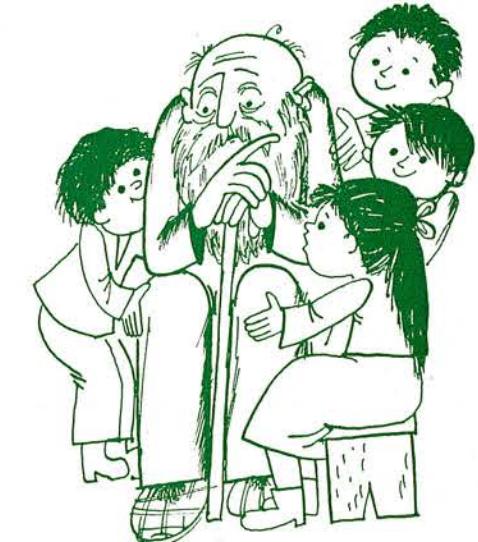
Ilustr. Marjanca Jemec - Božič

Nagajivka z dedom

«Nocoj so volkovi
tulili na vasi,
medvedje brundali
so prav okrog hiš,
merjasci krulili
so, dedek, na jasi
in cvililo v oknih
je kakor sto mišk ...»

Ded jih debelo pogleda —
kdo ima piko na nosu?
«Kdor ne verjame, je osel
in če takim novicam naseda:

da niso volkovi
tulili na vasi
in brundali niso
medvedje krog hiš
in niso merjasci
krulili na jasi,
ni cvilila burja
kakor sto mišk ...»

BOŽIČ

Vojan Arhar

Štruklji

Stari medved štruklje kuha,
ho - ho - ho!

Štrukljev je za dva trebuha,
to pa to!

Brž po žlice, prt in skledo,
ho - ho - ho!

Na gostijo vabi medo,
to pa to!

Ilustr. Božo Kos

Krčmar in gost

(HERCEGOVSKA PRIPOVEDKA)

Neki popotnik je, zelo lačen, stopil v krčmo, ni pa imel v žepu več kot kakih petnajst par. Pozdravil je krčmarja in dejal:

»Hej, krčmar, poskrbi da se

bom za svoj denar pošteno nakosil!«

Krčmar mu je postregel z izredno dobim obedom, z najboljšim, ki ga je tedaj imel. Popotnik je kosilo pospravil, se dodobra odzejal in poklical krčmarja:

»Hej, krčmar, plačal bom pošteno, kakor sem obljudil!«

Segel je v žep, mu položil
tistih nekaj bore božjakov na
mizo in zinil:

»To je ves moj denar; pri
bogu prisegam, da sem zdaj
brez bora in božjaka.«

Krčmar je uvidel, da ga je
gost speljal na tanek led, in mu
tihio zašepetal:

»Prav, naj ti bo, si me pač
potegnil za nos, naj ti tekne,

kar si pojedel in popil, prosim
pa te, pojdi nocoj v tistole go-
stilno na nasprotni strani in se
prav tako ponorčuj s tistimle
krčmarjem, kakor si se z me-
noj!«

Gost ga je zavrnil:

»Pri moji duši, to pa ne!
Sem že sinoči pri njem tako ve-
čerjal in tedaj mi je prav on
svetoval, naj stopim k tebi in
se v tvoji krčmi nakosim.«

Zapojimo veselo

Stana Vinšek

M LIN Č E K

ZMERNO

SLAVKO MIHELČIČ

Ob po—točku, glejte mlinček, ki ru—menje kot ce—kinček.

Moj je mlinček, jaz sem mlinar, zmeljem mernik ti za di—nar,

moj je mlinček, jaz sem mlinar, zmeljem mernik ti za di—nar.

Hitro zmeljem ti pšeničko,
da zamesiš si potičko.
Ječmen, da se kaša skuha,
rž, da si napečeš kruha.

Ajdo in korozo zmeljem,
da imel boš žgance z zeljem.
Voda teče, voda teče,
melje žita polne vreče.

Danilo Gorinšek

Ilustr. Jelka Reichman

Srečenosci

Bila sta dva fantiča, prvi pameten, drugi pa vraževeren kar se le dà. Na večer pred Novim letom je rekel vraževerni bistroumnemu: »Drugo leto bom srečen, da še nikoli takо: sem slišal, da podkev, pujsek in dimnikar prinesò sreče za vse leto, če jih srečaš na Novega leta dan zjutraj. Še danes bom pribil podkev na naš hišni prag, lončenega pujska, kamor mečem prihranjeni denar, bom vtaknil kar v žep, nato pa pojdem na cesto — nemara zagledam še kje dimnikarja!«

Pametni je poučil vraževernega: »Bodi pameten in ne pričakuj, da te osrečijo razne podkve, pujski in dimnikarji! Rajši zavihaj rokave, pljuni v roke in si ustvari svojo srečo sam!«

Vraževerni pa je le zaničljivo zamahnil z roko in storil, kar je bil na-

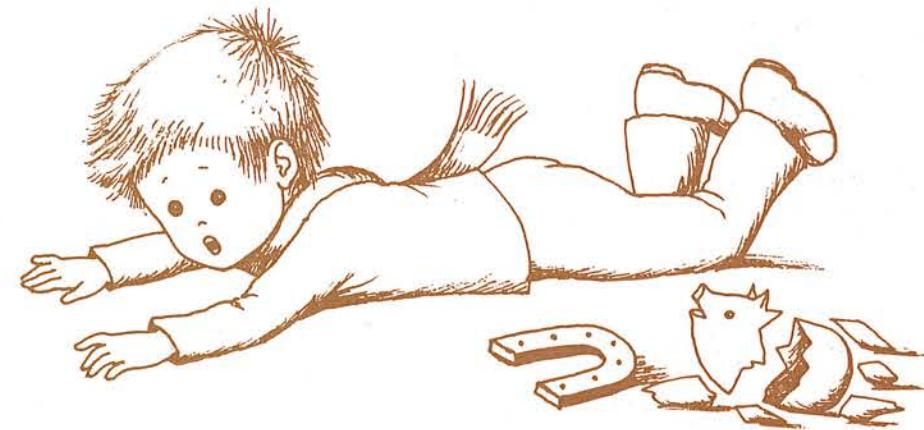
povedal. Pribil je veliko in težko podkev na hišni prag, vtaknil lončenega pujska v hlačni žep, nato pa jo je ob Novem letu zjutraj mahnil na cesto.

Res je tam videl prihajati dimnikarja . . .

»Joj, kakšna nezaslišana sreča, kdo bi se le česa takega nadejal! Zdaj bom vesel, zdrav in srečen vse leto!« je zaklical in pohitel sporočat veselo novico domaćim.

Toda sreča se mu je izmuznila še tisti hip: na pragu se je spotaknil ob podkev in telebnil tako ne-srečno, da se mu je lončeni pujsek v žepu zdobil na sto koščkov. Tudi roka mu ni ostala preveč cela. Moral je v bolnico. Tam so mu jo dali v mavec . . .

Poslej pa ni več veroval v srečenosce.

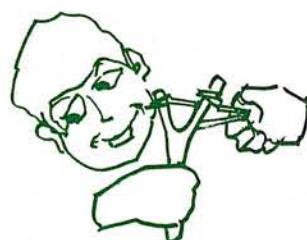
Naši sinčki

Prvi sinček, lačni Peter
spravi vase kakor veter
safalade kilometer
pa oddira kakor seter.

Drugi sinček, dobri Zmago,
to je bitje milo, blago!
Če razbije vazo drago,
zveže jo z debelo špago.

Tretji sinček, drzni Lipe,
strelja s fračo čez nasipe
na sovražnike in v šipe,
v šoli pa pozira stripe.

In četrti, brihtni Brane,
mojster je za/p/razne plane;
zračni inženir postane,
študij tak ga nič ne stane.

Oj, ti sinčki naši budni,
neugnani, neutrudni,
postrežljivi, skromni, vljudni,
kratkomalo: nadobudni!

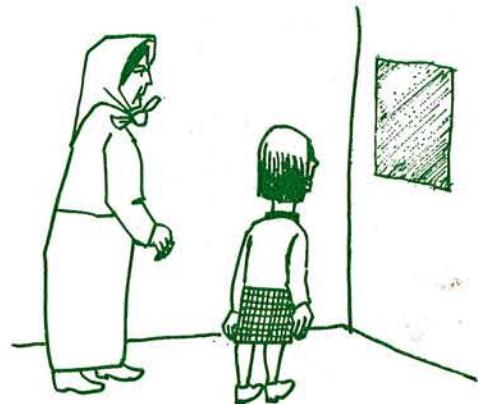
Četverokotna lisa

lo, ki jo je mati nosila preteklo leto.
Tedaj je razumela: oče je mrtev.

Marica si je natančno ogledovala
stanovanje — samo zato, da bi skrila
svoj obraz. Kasneje, ko so sedeli pri
malici, si je usta nabasala s kolačem,
samo zato, da ji ne bi bilo treba govo-
riti. Kolač pa se ji je zdel pust, kot
bi bil iz peska.

Naslednje tedne je Marica pridno
hodila v šolo. Bila je ubogljiva in mar-
ljivo se je učila. Za Božič sta z materjo
okrasili drevesce. Mati je je bila vesela,
zakaj Marica se je sedaj vedla tako,
kot vsi drugi otroci.

Toda četverokotna lisa je ostala na
steni. Ni je bilo mogoče prikriti, ne s

stanovanjem, ne z glasbo in tudi blage materine besede je niso skrile. Če bi na istem mestu sedaj nenadoma visela pisana slika, zanimivejša in bolj bleščeca kot je bila tista, ki so jo raztrgali na kosce — niti ta ne bi mogla zlomiti moč četverokotne lise. Tišina v sveži počiščeni sobi je bila varljiva. Iz te sobe so hrumeli koraki demonstrantov, ki so se zbirali v parku.

Thälmann je govoril in njegova roka se je sprožila iz četverokota, kakor da bi vrgel besede kot kamenje. Tedaj je bil oče otroka zaupal tovarišu Albrechtu. Na njegovih ramenih je Ma-

rica plavala z zastavami preko vseh glav. V isti višini je lebdela kot glava govornika.

Njen oče je mrtev. Toda Marica misli: Tale Albrecht gotovo še živi, tako dolgo bom iskala, da ga bom našla. Ob belo pogrnjeni mizi je Marica vedno znova mimo materinega lica in obrazov vseh gostov pogledovala temno, četverokotno liso na steni.

prev. Stana Vinšek

Ernst Thälmann (1886 - 1944), do 1933 predsednik KPN, ubit v koncentracijskem taborišču.

Vojan Arhar

Ilustr. Bine Rogelj

DIMNIK

KAJ SE Z DIMNIKOM ZGODI,

ČE JE UMAZAN KAKOR MI?

KDO LE UMIJE MU OBRAZ,

DA JE STREHI SPET V OKRAS?

DIMNIKARČEK, ČRN KOT KRT,

BRŽ GA OMETE: ŠVRT, ŠVRT, ŠVRT!

Trst v XIV. stoletju. Narisano po freski, ki je v stolnici sv. Justa. Na vrhu obzidanega mesta je katoliška katedrala z zvonikom.

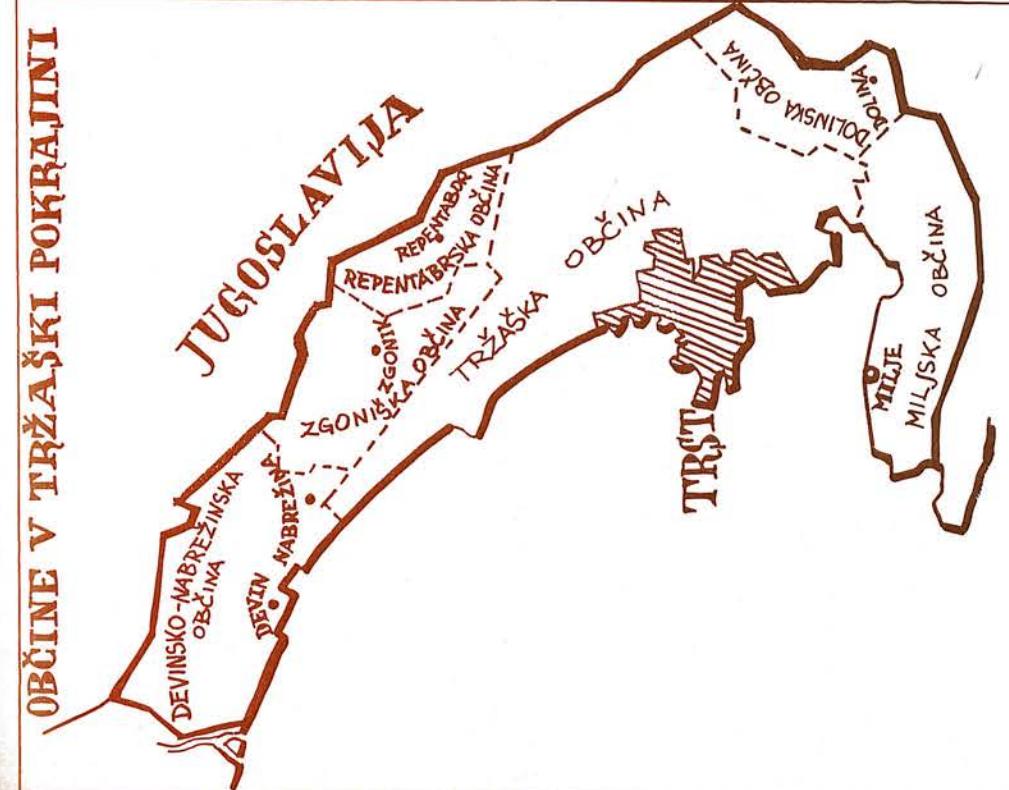
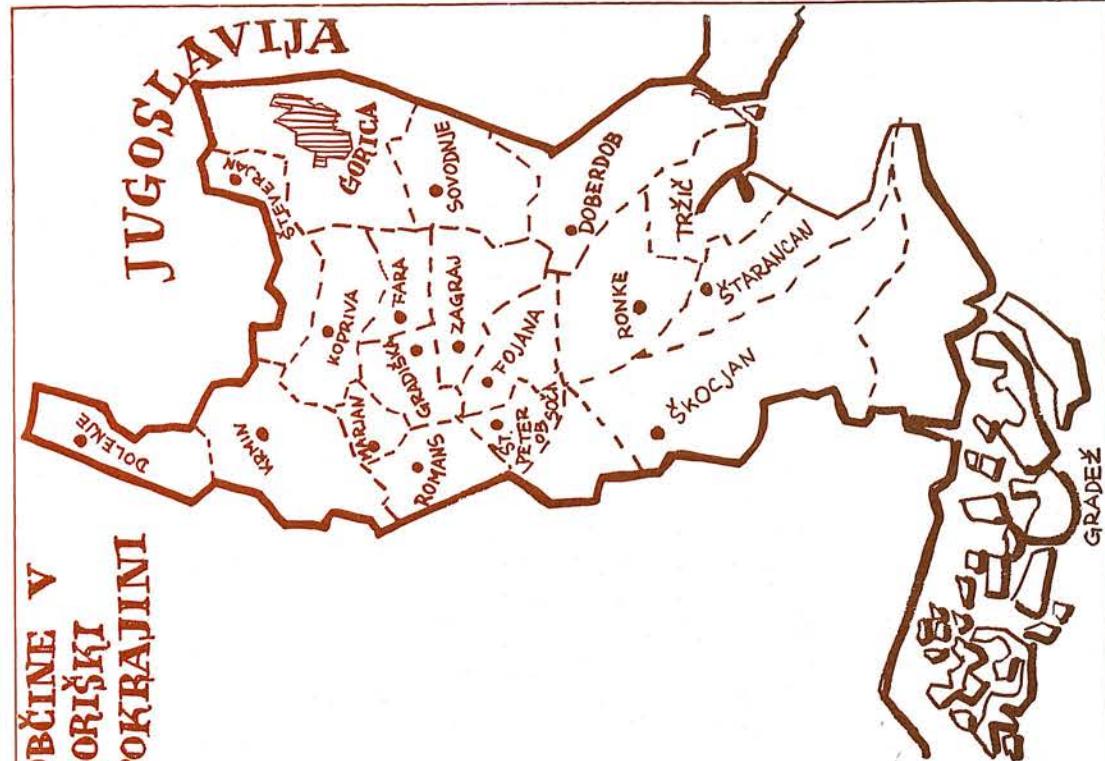
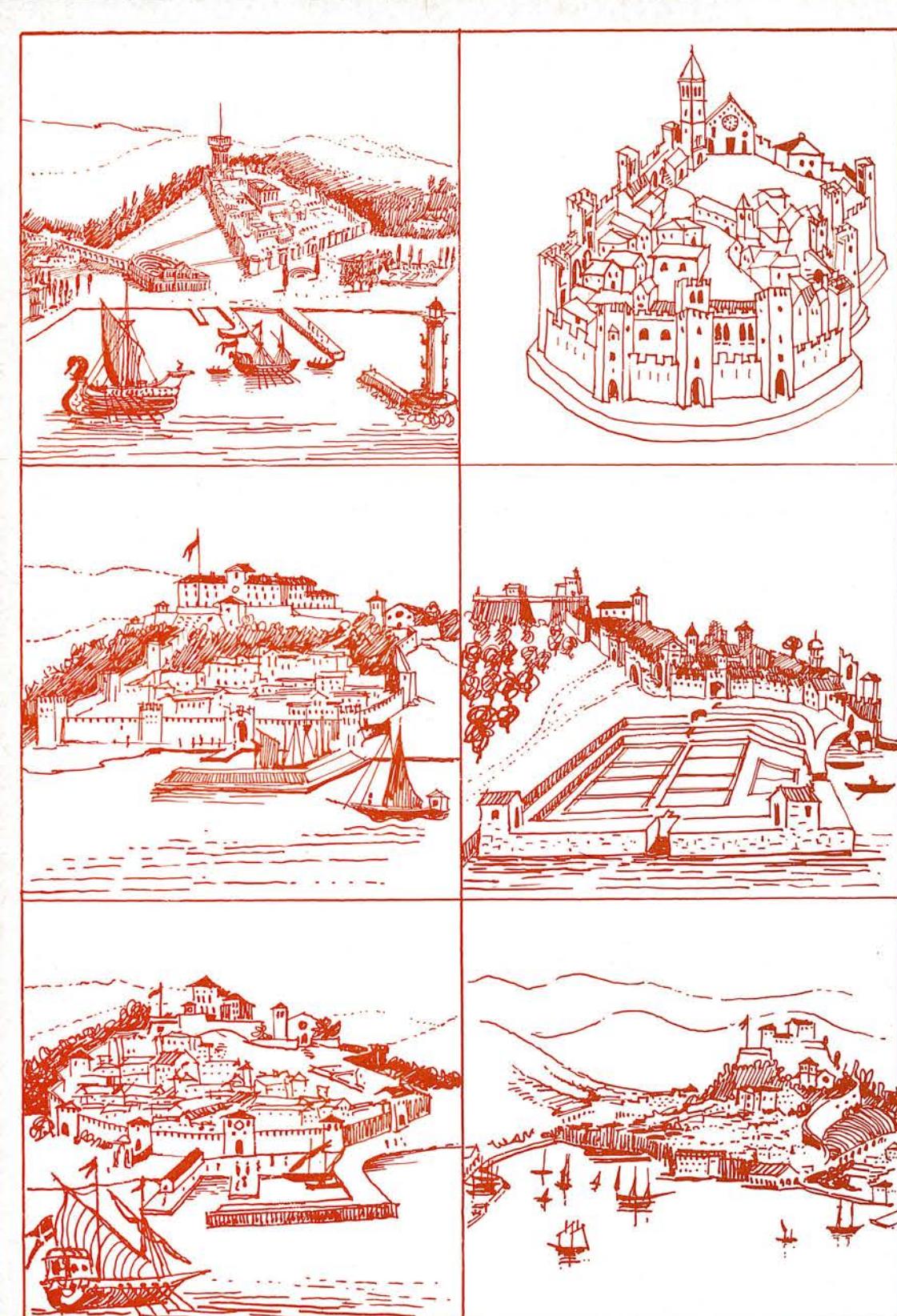
Trst za časa Rimljanov. Na vrhu obzidanega mesta: stolp in pogansko svetišče. Zunaj obzidja: rimske vodovode, rimske gledališča, pokopališča.

Trst leta 1670 (po Valvazorju).

Trst v XVI. stoletju. Mesto je v spodnjem delu znotraj obzidja, levo zgoraj je cerkev sv. Justa. Na novo se pojavi grad s samostojnim obzidjem.

Trst za časa Marije Terezije ob uvedbi proste luke. Bujen razvoj obmorske trgovine pripomore, da se mesto naglo širi tudi zunaj obzidja. Še več: obzidje je celo v napoto in ga postopoma rušijo.

Trst v začetku XVIII. stoletja. Še vedno oklepa mesto utrjeno obzidje. Toda v notranjosti ni več proste zazidalne površine.

Zamujeni snežak

Nekje je med visokimi hišami dvorišče. Tja skoro nikoli ne posije sonce. Zato ga tudi včasih do pomladni in še čez pokriva debela odeja snega. Včasih celo še takrat, ko drugje že zelenijo travniki in žgolijo ptičke. Blizu tega dvorišča bivajo trije zmrzljivci, majhni lenuščki-strahopetci. Pravzaprav niso zmrzljivci, le zebe jih rado. Tudi lenuščki niso, le delo jim ne diši. In končno tudi niso bojazljivci, samo strah jih je včasih.

Pa tile strahopetni, zmrzljivci lenuščki nekoč le sklenejo, da napravijo snežaka, dokler je še snega na dvorišču na pretek. Kajti — tako jim pravijo tisti, ki se ne bojijo mraza — drugje snega še za drobceno kępo ni več! Obujejo se torej trije narobe junaki v visoke škornje, oblečejo se v debele suknjiče, glavo si ovijejo s toplo ruto, povrh si pa nataknejo še tako veliko kučmo čez ušesa, da jim je videti od vsega obraza le kos nosu in nekaj oči ...

Tako opremljeni za najtršo zimo se torej ti trije zmrzljivi in lenobni strahopetci napotijo na dvorišče delat snežaka.

Toda tam ne zdržijo niti pol hipca, kaj šele, da bi začeli delati snežaka. Prvi otiplje s tremi prsti sneg in že zavpije: »Mama, mama, na pomoč, prsti so mi že zmrznili!« In jo — kajpak — že urnih krač ucvre v hišo za toplo peč. Drugi zajavka, ko da mu derejo kožo: »Ata, ata, na pomoč — nos mi je samo še ledena sveča!« Pa jo popiha za tistim z »zmrznenimi prstimi«. Tretji pa ne zine ne bev ne mev in jo kar brez besed ureže za onim, ki ima že »nos kot ledena sveča« ... Doma pa vsi — brž v posteljo pit toplega čajčka, da ne zbolijo ...

Potem pa spet čakajo nekaj dni, da se stoplji toliko, da lahko začno delati snežaka. Končno se res toliko stoplji, da se »junaki« ohrabrijajo in se spravijo na delo.

Toda tedaj snežaka že nimajo več iz česa napraviti — sneg je medtem namreč že pobralo do zadnje krpice ...

Slike iz narave

Miro P.

DRZNA MATI

Naneslo je, da je muca izlegla štiri mladiče na podstrešju sosedove hiše, v kateri

so bila vežna vrata skoraj vedno zaprta. Muca je morala nositi hrano svojim malim, zato je hodila preko streh s podstrešja do vrta in nazaj. Mladi mucki so doraščali in mačjo mamo je začelo skrbeti, kako bodo njeni mladiči prišli s podstrešja, ker jim ne bo mogla stalno nositi hrano. Preko streh ne morejo, ker so prešibki, skakati po drevesu pa tudi ne, ker so premjadi. Kaj storiti? Nekaj dni je tuhtala, potem pa je junaška mačja mama z gobčkom trdno a vendarle nežno prijela vsakega mucka za glavico in štirikrat v drznem zaletu skočila na vejo bližnjega drevesa in tako prenesla vse štiri svoje mačje otročičke s podstrešja na tla. Slika kaže skrbno in drzno mačjo mamico, ki drži v gobčku mladiča v poletu s strehe na vejo.

Zanimivosti

Miro P.

Čuden vremenski pojav

Lonjer je prijazna vasica v tržaški okolici. Povezana je neposredno z mestom, saj stoje hiše ob cesti strnjene skoraj iz mesta do konca vasi. Vas leži v rodovitni dolini in njene hiše stoje pod strmim pobočjem apnenaste vzpetosti varne pred burjo. Ob lepem vremenu se višje stoječe hiše kopljajo v popoldanskem soncu vse dodelj, dokler ne zaide za Bošketom. Tudi lonjersko polje je lepo, rodovitno in podolgovato, saj sega skoraj od Frdeniča do Ključa. V Lonjerju je lepo na zgodnjo pomlad, ko so njive zorane in vinogradi skrbno obdelani. Polje tedaj izgleda kot lepa, pisana preproga. Tod srka trta sok iz rodovitne zemlje in pridni Lonjerji jo marljivo negujejo. Lonjer pa se lahko ponaša s posebnostjo, ki je nima nobena druga vas pri nas, pa tudi drugod ni slišati, da bi jo imeli. Lonjer ima svoj »Stenčnik«. Kaj je stenčnik?

Kadar se po mestnih ulicah in po kraški planoti nad vasjo podi burja, je v Lonjerju mirno vreme. Kadar pa je jasno in

tiho, posebno ob poletnih večerih, prične po vasi pihati čuden veter, ki nima nobene prave smeri in mu Lonjerji pravijo stenčnik. Ta veter se porodi na glavni cesti, ki pelje v Bazovico, nekako pri mitnici in sega do prvih hiš vzdolž ceste, zajame samo Lonjer in se izgubi. Nekaj metrov nad mitnico ga ni več in tudi v Podlonjerju ga ne poznajo. Najhujši je ta poseben veter na stezi »Staje«, ki pelje na glavno cesto. Če tu stojis, si moraš ogrniti sukno, tako je mrzel. Ko pa prideš do mitnice je sukna že odveč, ker stenčnika ni več. Kadar piha stenčnik v Lonjerju, dimniki slabo vlečejo telefonske žice čudno pojeno in zgodnja zelenjava zaostane v rašči, ker jo stenčnik prepiha.

Tega čudnega vremenskega pojava ni še nikče znanstveno pojasnil. Domnevajo, da nastane stenčnik zaradi nagle ohladitve apnenčastega pobočja po sončnem zatonu. Pri tem se zrak ohladi in začne padati po strmem pobočju v vas. Vsekakor edinstven primer za naše kraje.

Zapečkar

Burja piha kot iz meha,
sneg zapleše v mrzli dan,
za pečjo sred sobe zeha
mlad zapečkar ves zaspan.
Zima mu na okno trka:
«Glej, srebrn naleta sneg,
pridi, ti lenoba mrka,
sankat se čez snežni breg!»
— Naj podstavim se snežinkam,
da bom moker bolj kot suh?
Rajši za pečjo zakinkam! —
zamomlja v bradó dremuh.
Trop snežink več ne podi se,
zima vabi k sebi spet:
«Kinkež, ni snežink — zgani se,
brž podrsaj se čez led!»
— Če snežinke ne podé se,
pa gre burja čez poljé,
naj me dvigne in odneset? —
zdaj zapečkar zimi dé.
Ni več burje okrog hiše,
zima pravi: «Zaspanè,
kvišku — burja več ne piše,
pridi kepat se, fantè!»
— Če ni burje, pa zmrzuje,
naj sred mraza zledenim? —
spet zapečkar jadikuje,
— rajši za pečjo zaspim! —
Sonc sine — mraz izgine.
Zima pravi: «Proč je mraz,
skoro zimska radost mine,
brž užij jo - še je čas!»
Zdaj zapečkar v plan bi belo,
toda kaj uzre fantič:
sonce že ves sneg je vzelo,
— zime več nikjer ni nič ...

KRUHEK

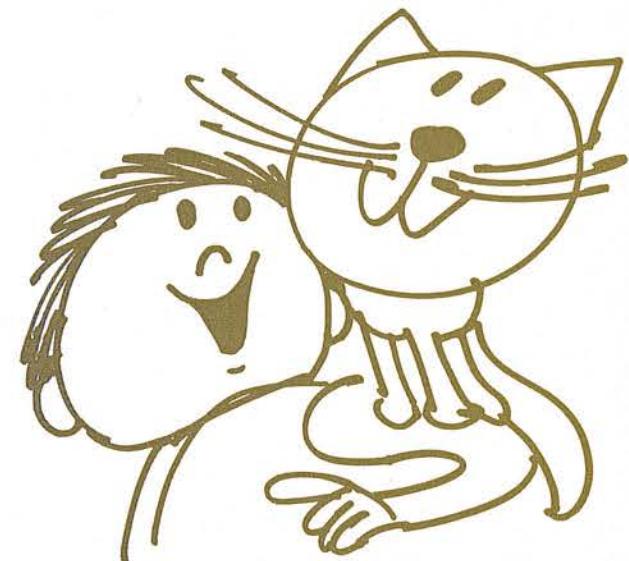
Kruhek padel je na tla,
sestrica zajoče:
kdo bi zdaj še maral ga?
Kdo ga zdaj še hoče?

Oj, te miške

Radi muco bi imeli —
da bi miške snedla.
Radi muco bi imeli —
kratek čas bi predla.

Zdaj pa miške vse zgrizljajo:
sir in kruh, še pleve —
le dolgčas nam ne zgrizljajo
na vesele dneve.

Tovarištvu

Tam nekje ob bistri Soči živita velika prijatelja: Rusov Mihec in njegov prikupni bernardinec Medo. Mihec je razposajenec, trmoglavček in neubogljivec, Medo pa je videti, čeprav je leto dni mlajši kot šestletni Mihec, resen in za kosmatega čelaka kar premoder.

Medo zdivja le semtertja, najrajsi pozimi, ko vleče sani, na saneh pa razposajenega Mihca, ki vrešči: »Hijo-hoja-hop, Medo, urno v galop!«

Pogostoma pa se sanka Mihec po strmih poteh sam, čeprav mu je očka strogo zabičal, da se ne sme sankati po cestah in poteh. Mihec pa ima, videti je, bolj kosmata ušesa kot Medo. In tako se je nedavno, ko je sneg pobevil hribe in doline, spet sankal po hudo strmi poti. Medo ga je le stežka dohajal. Tedajci je Mihec zagledal sosedovo Zalko, ki jo je po strmini mahala domov. Skušal je ustaviti sanke, pa zman, ker je bil klanec hudo strm in ker so sanke drvele, kakor da jih je poganjjal besneči ciklon, ter se zaletel Zalki pod noge, jo prekucnile in treščile ob ograjo... Deklica je omedlela, iz nosa in ust se ji je ulila kri.

Zalko so naklo peljali v ambulanto k zdravniku dr. Rusu, ki je tako že nekaj minut po nesreči zvedel, kako jo je Mihec spet zavozil.

Dr. Rus je bil dober in prizanesljiv očka, to pot pa je sklenil Mihca našeskatki. Ko je obvezal Zalko, je pohitel

domov in takoj poklical Mihca, ki je ves skrušen pricapljal v sobo.

»Mihec, nisi me ubogal, zato te moram kaznovati!« dé očka, vzame v roko šibo, prime Mihca, dene njegovo glavo med svoja kolena in zamahne... Tedaj se od zadaj zakadi očku pod noge Medo in ga potegne za hlače...

»Medo, stran!« zavpije očka. Medo se samo umakne. Očka zamahne združič. Medo poskoči in ga previdno zgrabi za roko, da obvisi udarec v zraku... Očka se obrne in jame udrihati po kosmatincu, ki udarce voljno in potrpežljivo prenaša. Udarcev ne čuti kdove kako, ker ga ščiti debel in gost kožušek.

Nato zamahne zdravnik vtretjic, a Medo spet šavsne, to pot po šibi, jo

iztrga očku iz rok in jo pregrizne na dvoje...

»To je pa že od sile!« se zjezi očka, odklene predal pisalne mize tre seže po samokresu. Ne, nič hudega ne bo storil. Le skozi okno bo ustrelil in prestrašil Meda, ki se streljanja oziroma pokov neznansko boji. Tedajci skoči Mihec pred kosmatinca in mu s svojim životkom zakrije glavo.

»Ne, ne, mojega Meda ne!« zajoče.

»Umakni se, počil bom to zverino!« ukaže očka na videz ostro in neizprosno.

»Ne, prosim, ne!« ihti Mihec in objema Meda okrog vrata.

Očka se v srcu nasmejne, odloži samokres, stopi k dečku in h kosmatincu ter reče:

»Mihec, lepo je, da tako tovariško braniš zvestega prijatelja. Zato ti danes še enkrat, toda poslednjič odpuščam. Zalko si hudo ranil. Lahko bi se bila ubila! To ni bilo tovariško!«

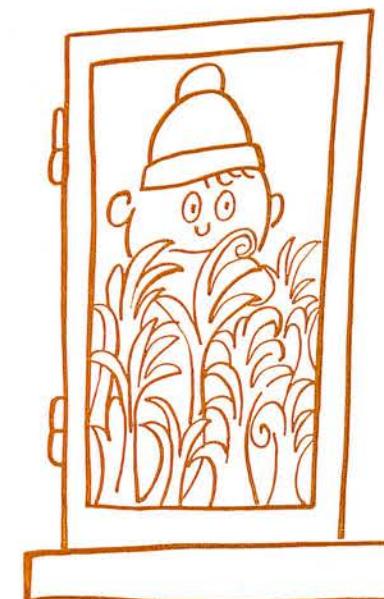
»Očka, nisem namenoma...« je hlipal.

»Vem, a prepovedal sem ti sankati se po poteh. Tolikokrat sem ti že povедal, da je to nevarno zate in za druge.«

Mihec je sveto obljudil, da se ne bo nikdar več sankal po poteh. Ali bo mož beseda? Upajmo...

Danilo Gorinšek

Ilustr. Božo Kos

Pri nas pa rožice cvetó,
ko zimska burja piše,
ko sneg pokriva vso zemljó,
nikjer pomladi ni še ...

Ko hiše, polja, njive so
premrte, zasnežene,
na oknih rožice cvetó,
oj rožice ledene ...

Poskusimo tudi mi

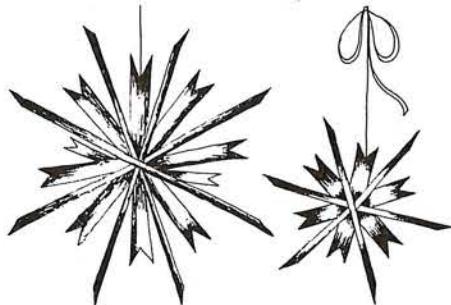
ZVEZDE IZ SLAME

Te dni boste krasili božične jelke. Če bi radi obesili nanje okraske, kakršnih še niste imeli, vam svetujemo slamnate zvezde, ki si jih lahko napravite sami.

Kakorkoli že boste krasili jelko, skrbite, da ne bo preveč našarjena. Najlepša bo, če bodo vsi okraski na njej v isti barvi.

Če se boste odločili za slamo, bo vaša jelka v zlatorumeni barvi. Slamo je treba seveda skrbno izbrati in narezati lepe, ne poškodovane kose, dolge od deset do dvajset centimetrov.

Slamnate bilke boste najprej zmehčali. Eno uro jih namakajte v hladni vodi. Če se vam zelo mudi, bo zadostovalo, če jih za krajsi čas vržete v vrelo vodo. Omehčane slamice lahko sploščite z likalnikom ali nožem po dolgem precepite ali pa jih pu-

stite kar okrogle. Da boste dobili zvezdo, jih križem tri ali tudi več položite drugo čez drugo. V sredi jih prevežite z nitko.

Taka je v osnovi izdelava slamnatih zvezd. Zelo preprosta. Seveda si pa sprenejši lahko privoščijo nekatere posebnosti. Krake zvezde je mogoče prirezati, da je vsak drugi krajsi. Dve ali več zvezd lahko privežete v eno, ki bo bujnnejša.

Danilo Gorinšek Ilustr. Robert Hlavaty

JUNAK

Hlačman naš — haha, haha —
res je za junaka dva:

rekel ni ne bev ne mev,
pa se je zasuknil,
kar ga nesle so peté,
že na vrt je smuknil ...

Ko pritekel je nazaj,
pa solzé je točil,
ker na vrtu strašen volk
je na njega skočil ...

Pa mu tekla je zaman
solz kar cela luža,
ker je bil ta strašni volk
le — sosedov kuža ...

Hlačman naš — haha, haha —
res je za junaka dva!

Vojan Arhar

Ilustr. Magda Tavčar

LOV

KUŽA LUMPI,
HOV, HOV, HOV,
ZGODAJ ZJUTRAJ
GRE NA LOV.

PUŠKA GLASNO
POČI: BRM!
LOVEC SKOČI
V GOSTI GRM.

BRŽ PRIVLEČE
ZAJCA DVA.
LUMPI LOVCA
POTREPLJA:

»KER SI, JAKA,
PRIDEN BIL,
ZAJČJE UHLJE
BOŠ DOBIL!«

Fran Roš

Ilustr. Marjanca Jemec Božič

Naš domači kraj ni Trst
tudi ni Gorica,
hiš pa šteje dosti več
kakor Bazovica.

V šoli, ki slovenska je,
štejemo, delimo,
pišemo in rišemo,
zunaj se lovimo.

Včasih pride cirkus k nam
s slonom in kamelo
in še z levom tudi
pa z medvedko belo.

Tudi Rdeča kapica
kmalu nas obišče,
vsi jo gledat pojdemo
v naše gledališče.

Za košarko, nogomet
nam ne zmanjka časa,
ne prežene nas z igrišč
niti burja s Krasa.

Ludovika Kalan

Naš kraj

Zdaj gradimo tu bazen,
da se v njem kopali
bomo in še plavali,
ko to bomo znali.

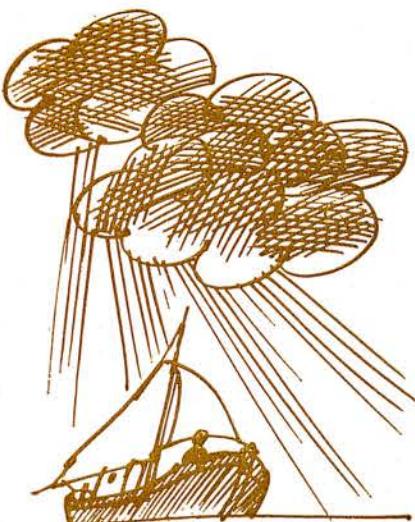
Prelepo nam je tedaj,
ko je sadje zrelo,
sladko grozdje zobljemo
črno, rdeče belo.

Ta naš kraj pač velik ni,
a ga radi imamo.
Še za imenitni Trst
ga zares ne damo.

Ilustr. Bine Rogelj

Nevidna roka riše
pošastne lise, rdeče make
in piše
prečudne hieroglife na nebo.
obroblja z zlatom mrežaste oblake,
da skoz rešetke zadnji žarki zro.
Čez morje purpur je razlila...
Samotna barka — črn metulj razpel
je v lahek veter vitka krila
in jih neslišno klanja.
Še zadnjo pesem ribič je izpel
v gasnoči dan...
in barka, mirno, ko da sanja,
polzi v pristan...
Razkošno sliko nad obzorjem
so sence posinele
in daljnega svetlikanja peroti bele
že krilijo nad morjem...

S L I K A

Ali veš, da...

... je Dante Alighieri, ki je spesnil Božansko komedijo, umrl zaradi malarije?

... se črno vino dalj časa ohrani, ker vsebuje več čreslovine?

... je Nobelovih nagrad pet: za fiziko, kemijo, medicino, književnost in mir?

... so tiskarske črke zlitina svinca, cina in antimona?

Šolarji pisejo

NA JUG

Ptice se jeseni zaradi mraza selijo na jug. Na drevesu se srečata ptič in ptica. Pogovarjata se, kako in kdaj se bosta selila. Lastovica se pogovarja na drevesu s škorecjem. Lastovica pravi: »Jaz se bom selila v Južno Afriko čez nekaj dni.« Škorec pa odgovori: »Jaz se bom preselil k morju.« Lastovica pravi: »Letos sem imela tri mladičeve. Zelo lepi so. Pitati sem jih moralna mnogo časa.« Škorec pravi: »Moja žena je imela pet mladičev. Zeblejo jo je, zato se je že izselila v tople kraje. Sosed kos mi je že dvakrat prevzel gnezdo, a jaz sem ga sposabil. In tvoj sosed?« Lastovica odgovori: »Misliš na vrabca? Ah, je kar miren v svojem gnezdu. Škorec, povej mi, kdaj se boš ti selil?« Škorec pa pravi: »Kaj ne veš, da se jaz selim zelo pozno? Lastovica, ali ti manjka hrane?« Lastovica reče: »Ah, hrano jaz nosim s seboj.«

Tedaj prileti na drevo vsa lastovičja družina. Oče lastovičar pravi: »Lastovica, na poti smo na jug, ker je vihar že podrl so-sedovo gnezdo.« Tedaj je lastovica pozdravila škorce in odletela. Tako se je tudi družina lastovic poslovila od doma in poletela proti jugu. Sin Lastek je tedaj vprašal očeta: »Ali se bomo spet vrnilji? Zakaj gremo proti jugu?« Oče mu je odgovoril: »Da, Lastek, spomladi se bomo spet vrnilji v naš dom. Selimo se, ker bi nas zima uničila, če bi tu ostali. Umrli bi od mraza in lakote.«

Aleš Waltritsch
5. r. UL. RANDACCIO - GORICA

JESEN

Jesen je. Lastovica se mora seliti, ker ni več muh, črvičev in mušic. Lastovica se zelo zgodaj seli. Tudi štoklja se seli v topnejše kraje, ker pri nas ne more več najti v mlakah žab. Ko se lastovica in škorec srečata, se pogovarjata. Škorec pravi: »Zakaj se že seliš? Morda ti primanjkuje hrane?« Lastovica odgovori: »Da, meni je zmanjkal hrane, zato se selim. Ali tebi ne manjka hrane?«

Vrabec se ne seli in ostane v teh krajih, ker pozimi dobri dovolj drobtinic, zato lahko preživi mraz in zimo. Jeseni menja tudi perje. Sedaj ga ima bolj gosto, da ga ne zebe. Vrabec se hrani tudi z zrnjem, ki ga kmet natrosi kokošim, zato mu ni treba odleteti na jug.

Vse poletje sem videl letati lastovke okrog naše hiše. Nekega dne septembra sem zagledal veliko jato, ki je sedla na električne žice. Nekaj časa potem je priletel druga jata. Kmalu so vse lastovice odletele in nobene ni bilo več nazaj. Tedaj je lastovica zašla v našo izbo in oče je moral odpreti okno, ker bi sicer pri nas poginila. Zadnjič ko sem videl lastovice, so odhajale proti toplemu jugu, kjer jim ne bo zmanjkal hrane. Na našem vrtu pa so še kosi in taščice. Ti so ostali in nam delajo družbo.

Savo Vogrič
5. r. UL. RANDACCIO - GORICA

PTIČJA HIŠICA

Na našem dvorišču je ptičja hišica. Naredil mi jo je stric Bruno za moj deveti

rojstni dan. Sprva so se ptički bali iti vajo, toda kmalu so se privadili. Potem je mama hišico pobarvala. Stene so zelene, strehca pa rdeča. Ptički so se spet bali iti vanjo, toda sedaj so se že spet privadili. Še danes sem videla v hišici dve sinički in vrabca.

Zelo sem vesela hišice. Ko ni bila še pobarvana, mi je bila zelo všeč, sedaj pa se mi zdi kot iz čokolade.

Ptičkom trosim drobtine in orehe. Siničke so zelo požrešne za orehe, zato jih pogostokrat nosim v hišico.

Katja Lavrenčič
5. r. DOBERDOB

MOJ OČE

Moj oče dela v gledališču Verdi. Je skladatelj in dirigent. Vsak dan pride pozno domov. Večkrat gre tudi na dolga potovanja v Zagreb, Milan, Rim, Split in še drugam.

Ponosna sem, da imam tako pridnega očeta. Je še zelo mlad. Najbolj vesela sem, ko mi kaj lepega zaigra na klavir. Imam ga neskončno rada. Vsako jutro predno grem v šolo, me poljubi. Njegov poljubček me spreminja in čuva ves dan do večera.

3. r. SV. FRANČIŠEK
Aleksandra Bevilacqua

LJUBLJANA

Ljubljana je mesto v Sloveniji. Je zelo lepo. V Ljubljani sem se rodil. Tam sem živel osem let. Sedaj živim v Trstu.

Mesto Ljubljana je čudovito. To mesto si je treba ogledati in občudovati vso njegovo lepoto. Skozi mesto teče reka Ljubljanica. Blizu mesta teče tudi reka Sava. V Ljubljani so velike stavbe in nebotičniki. V mestu je velik promet.

V Trstu je tudi lepo, ampak jaz sem se rodil v Ljubljani in nikoli več ne bom pozabil svojega rojstnega mesta in njegove lepote.

Boštjan Javornik
4. r. SV. FRANČIŠEK

TRG OB RUSEM MOSTU

Sredi trga je vodnjak. Pod curki vode perejo branjevke solato in zelnate glave. Včasih jih nalašč pomočijo v vodo, da so teže. Neka gospa mi je povedala, da predstavlja kip, ki stoji na trgu, boga ljubezni.

Branjevke kričijo na vso moč, da bi več prodale in seveda zasluzile. Poznam branjevko, ki prodaja božična drevesa, zato jo vidim samo pozimi. Tudi moja mamica dela na trgu ob Rusem mostu.

Tam blizu je cerkev sv. Antona, kjer sem bila pri birmi. Na trgu je vedno mnogo ljudi. Srečna sem, da spreminja mojo mamino kričanje branjevk.

4. r. SV. FRANČIŠEK
Danijela Lavrenčič

LASTOVICA

V jeseni nas lastovice zapustijo. Žalosten sem, kadar odhajajo. Vesel sem, kadar se vračajo. V razredu imamo mnogo papirnatih lastovic, ker si želimo pomladni. Imamo tudi metuljčke. Lastovice valijo tudi mladiči.

Jurij Tomez
3. r. SV. FRAČIŠEK

MOJ RAZRED

Moj razred je velik. V začetku šolskega leta smo ga lepo okrasili. V razredu imamo vnuka pisateljice Mare Samsove. Vnuk Mare Samse je prinesel v šolo njeni sliko, učiteljica pa je prinesla sliko pisatelja Ivana Cankarja. Razred ima tri okna. Jaz si želim, da bi vsi sošolci na koncu leta lepo izdelali razred.

Gabrijel Albertini
4. r. SV. FRANČIŠEK

LASTOVICE

Jeseni nas lastovice zapustijo. Kadar odhajajo, sem žalosten. Kadar se vračajo, sem vesel. Vem, da se bodo vrnile šele ob prihodu pomladni. Sedaj letijo v tuje, tople kraje. V razredu imamo na zidu mnogo narisanih lastovic, ker hočemo imeti vsaj košček pomladni.

Miha Samsa
3. r. SV. FRAČIŠEK

MOJA MAMICA

Moja mamica je pridna. Ima me zelo rada. Doma naredi vse. Kuha, pere in pometa. Zelo rada plete in šiva. Je zelo lepa. Vozi avto. Večkrat me pelje tudi v šolo.

Norma Prasel
3. r. SV. FRAČIŠEK

MOJ OČE

Moj oče je zelo mlad. Imenuje se Friderik. Ima me zelo rad. Tudi jaz ga imam rad. Dela na Prosek. Včasih me pride obiskat v zavod. Ob nedeljah me pelje z avtom na izlet. Zdaj pozimi hodim vedno spat z očetom, ker me zelo zebe. Ima črne lase. Sem zelo zadovoljen, da ga imam.

Aleksander Ravber
4. r. SV. FRANČIŠEK

SNEG

Sem vesela, ker sneži! Zima je prišla, sneg leti z neba, je puščava zemlja vsa. Dežek, prava reč! Koliko je lepši sneg! Kako je lepo! Od veselja mi srce bije. Danes se bom šla sankat na Poljane.

Maja Milič
3. r. SLIVNO

NA SEJMU SVETEGA MARTINA

Letos je praznik sv. Martina padel ravno na nedeljo. Bilo je lepo, sončno vreme in zato je bilo mnogo ljudi.

Zjutraj sem šla k sveti maši, potem pa sem si s sestro ogledala sejem sv. Martina. Najprej sem šla v Devinščino, kjer so prodajali prašiče. Ogledala sem si potem stojnice. Pri vsaki stojnici je bil kakšen človek in povsod so nekaj prodajali. Kupila sem nekaj mandolata in za dvesto lir kostanjev.

Po kosilu sem napisala domačo nalogu, potem smo imeli obiske. Proti večeru sem šla z mamo, tetjo in sestro spet na sejem. Že od moje hiše je bilo ob cesti mnogo avtomobilov in ko sem prišla na sejem, je bilo mnogo ljudi. Promet je bil ustavljen, ker je bilo ljudi kot rib v vodi. Tam sem kupila še nekaj sladkarji in potem odšla domov. Za večerjo je babica skuhala zelje in klobase. Jaz sem se včeraj zelo zabavala. Pozno zvečer sem slišala tudi pijance, kako so peli in nerodno stopicali po cesti.

Alenka Petaros
5. r. PROSEK

Včeraj je bila nedelja in je bil dan... Kakšen dan je bil? Saj vemo, da je 11. novembra praznik sv. Martina. Pisali smo skupinski spis, narek in še prosti spis o Martinovanju.

Kakor vsako leto je bil tudi letos sejem. Na sejmu je bilo mnogo stojnic in ljudi. Imeli smo srečo. Vreme je bilo ugodno. Lani je bilo deževno vreme in drugi dan lepo sonce. Smola pač!

Mama mi je dovolila, da si kaj kupim in si ogledam sejem. Najprej sem šel k stojnici z igračkami in potem sem šel dalje. Srečal sem prijatelje in sem z njimi šel na Devinščino. Na cesti je bila velika gneča, da smo se komaj, komaj prerinili skozi. Ko sem prišel na določen prostor, sem videl kupovalce in prodajalce. Slišal sem civiljenje prašičev. Civilili so zato, ker jih je prodajalec prijemal za repke, da ne bi zbežali.

Ob štirih sem šel streč k večerni maši. Maševali so štirje duhovniki in monsignor Silvani.

Škoda, da ni vsak dan sv. Martin, a moramo se potolažiti, saj nas bo drugo leto spet obiskal sejem sv. Martina.

David Metelko
5. r. PROSEK

Kakor veste, je bil v nedeljo 11. novembra sv. Martin in ker je ta svetnik zavetnik Proseka, je bil na ta dan na Prosek praznik in sejem.

Prišlo je mnogo ljudi, ker je letos praznik padel ravno na nedeljo. Bilo je tudi lepo vreme in pravijo, da bo ta zima huda, če pa bi bilo grdo vreme, bi bila zima bolj mila.

Bile so stojnice, kjer so prodajali igrače, slaščice, obleke, čevlje, plašče, posode, zelenjavno in drugo. Na Devinščini pa so prodajali prašiče. Seveda so bile tudi zavavne igre, in sicer: vrtljak, avtotrčenje, leteče kletke, vrtljak za manjše otroke, streljanje v tarčo in drugo. Otroci imajo zelo radi sladkor in na sejmu so imeli sladkor na paličici. Prodajali so tudi kostanje in bila je še neka zabavna igra, ki jo imajo radi mladi in starejši ljudje: to je metanje na ribice.

Jaz sem bila zadovoljna, saj sem dobila ribico in prav z zadnjo žogico. Za starejše moške pa je bila igra v metanju v steklenice. Možje, ki so prevrnili vse tri steklenice naenkrat, so dobili za nagrado steklenico vina ali penečega vina.

Gospodinje na Prosek se držijo še stare navade, da kuhajo za sv. Martina zelje in klobase. Tudi na Kontovelu so na čast sv. Martina jedli klobase in zelje.

5. r. PROSEK
Nataša Štoka

KRAŠKA BURJA

ŽVIŽGA IN BRIJE NA KRASU

Smo v jeseni in že nas je prišla obiskat kraška burja.

Na Krasu in v Trstu pogostokrat piha burja, ker s severa prihaja mrzel zrak, z juga pa topli. Kadar se ta dva zraka srečata, nastane burja, ki jo imenujemo kraška, ker piha in žvižga večinoma na Krasu. V Trstu je pred leti kraška burja pihalo tako močno, da je metalna ljudi na tla. Videla sem tudi mnogo dreves, ki jih je burja izrula. Po tisti veliki burji pa je bil Trst čist vsake umazanije.

Na morju se pripeti mnogo nesreč zaradi burje, a večinoma tudi zaradi razburkanega morja. Če se neizkušeni mornarji podajo na morje, se lahko ladje prevrnejo in potopijo. V pristanišču trdno zavežejo ladje ob pomol z močnimi vrvmi.

Tudi Benečija ima to našo burjo, a tam burja preneha. V drugih pokrajinah ni burje in tam prevladuje umazanija. Mogoče se je v Neaplju zato razširila kolera, ker nimajo burje, da bi počistila umazanijo v mestu, ki jo potem v pristanišču uživajo školjke.

Lepo bi bilo, da bi po vsej Italiji pihalo burja in bila bi čistoča.

Katja Starc
5. r. PROSEK

V GLEDALIŠČU

Včeraj smo bili z učiteljico v gledališču. Gledat smo šli igro »Vilinček z lune«. Bila sem blizu Tamare. Tamara se je bala, zato se je stiskala k meni. Igra je bila še lepoša kakor lani. Igrali so igralci iz Ljubljane. Vilinček je govoril z rokami. Zelo mi je bila všeč tudi Cepetanagica. Igra je bila vsem všeč.

Erika Štoka
3. r. PROSEK

NEUPRAVIČEN IZGOVOR

Včeraj Massima ni bilo v šolo. Spraševali smo se, kaj se mu je zgodilo. Skoraj vsi smo ga videli na martinovanju in smo že mislili, da je pojedel preveč klobas.

Komaj je Massimo prišel danes zjutraj v razred, smo ga vsi vpraševali, kaj je bilo včeraj z njim. Povedal nam je, da je pustil šolsko torbo v očetovem avtu in da jo je oče zjutraj odpeljal s seboj. Mama mu je rekla, naj gre vseeno v šolo, a on je ni ubogal.

Učiteljica ga je okregala in rekla, da bi moral priti v šolo, čeprav ni imel torbe. Bil je odsoten brez potrebe in ni ubogal mame.

Če bi jaz pustila torbo v očetovem avtu in bi očka šel v Trst, bi vseeno šla v šolo. Doma bi vzela tri liste, stare barvice in svinčnik. Ko bi prišla domov iz šole, bi prepisala v zvezek. Četudi čitanke ne bi imela, bi prišla v šolo.

Sonja Trobec
3. r. PROSEK

MOJA NALOGA

Jaz pišem nalogu zelo počasi, ker se v šoli vsako toliko malo poigram. Potem pride večer in jaz grem tu pa tam pogledat, kaj je na televiziji. Če je kaj lepega po televiziji, začnem hitro pisati. Zato takrat spišem nalogu površno. Mama mi včasih reče, da pišem nalogu počasi, kakor ena starca mulca.

Tanja Starc
3. r. PROSEK

DREVEŠA IN NJIH KORIST

Gozd je dom rastlin in živali. Drevesa rastejo v gozdu, kjer so vlažna tla. Zelo lepi so hribi, poraščeni z drevjem. Drevesa so koristna, saj preprečujejo plazove v gorah, poplave v nižinah in zadržujejo viharje. Drevesne korenine pa vežejo zemljo na strmih pobočjih.

Gozdovi nam dajejo različen les. Drvarji drevesa požagajo, nato spravijo hlode po žičnici s tovornjaki in splavi do tovarn. Tam razzagajo hlode v deske. Iz desk izdelujejo potem pohištvo in razne druge predmete. Iz lesa izdelujejo tudi papir. Drevesa rabimo tudi za kurjavko. Od dreves dobimo tudi razne sadeže.

V gozdu živijo mnoge živali in raznovrstne ptice, ki uničujejo razne škodljivce.

Človek ne bi imel primerenega zraka, če ne bi bil gozdov. V mestu človek čuti, da je zrak umazan od dima iz tovarn in avtomobilov. V gozdu je mir in svež zrak. Ker je gozd tako koristen, ga moramo varovati. Paziti moramo, da ne zanetimo gozdnih požarov.

Adrijan Marsetti
4. r. BORŠT

Urednik odgovarja

Učenci 5. razreda osnovne šole v ROJANU so poslali pismo, v katerem pravijo, da se v šoli pri zgodovini pravkar učijo o Protestantizmu in bi o tem radi zvedeli kaj več. Prav tako se zelo zanimajo za prvo slovensko tiskano knjigo Primoža Trubarja. Pismo sem dobil šele pred dnevi, ko je bila tretja številka GALEBA že v tisku. Članek o Protestantizmu in Primožu Trubarju ter o slovenski knjigi bo zato GALEB objavljal v prihodnji, četrti številki in skušal za-

dovoljiti ne samo učence iz petega razreda v Rojanu, ampak tudi vse ostale.

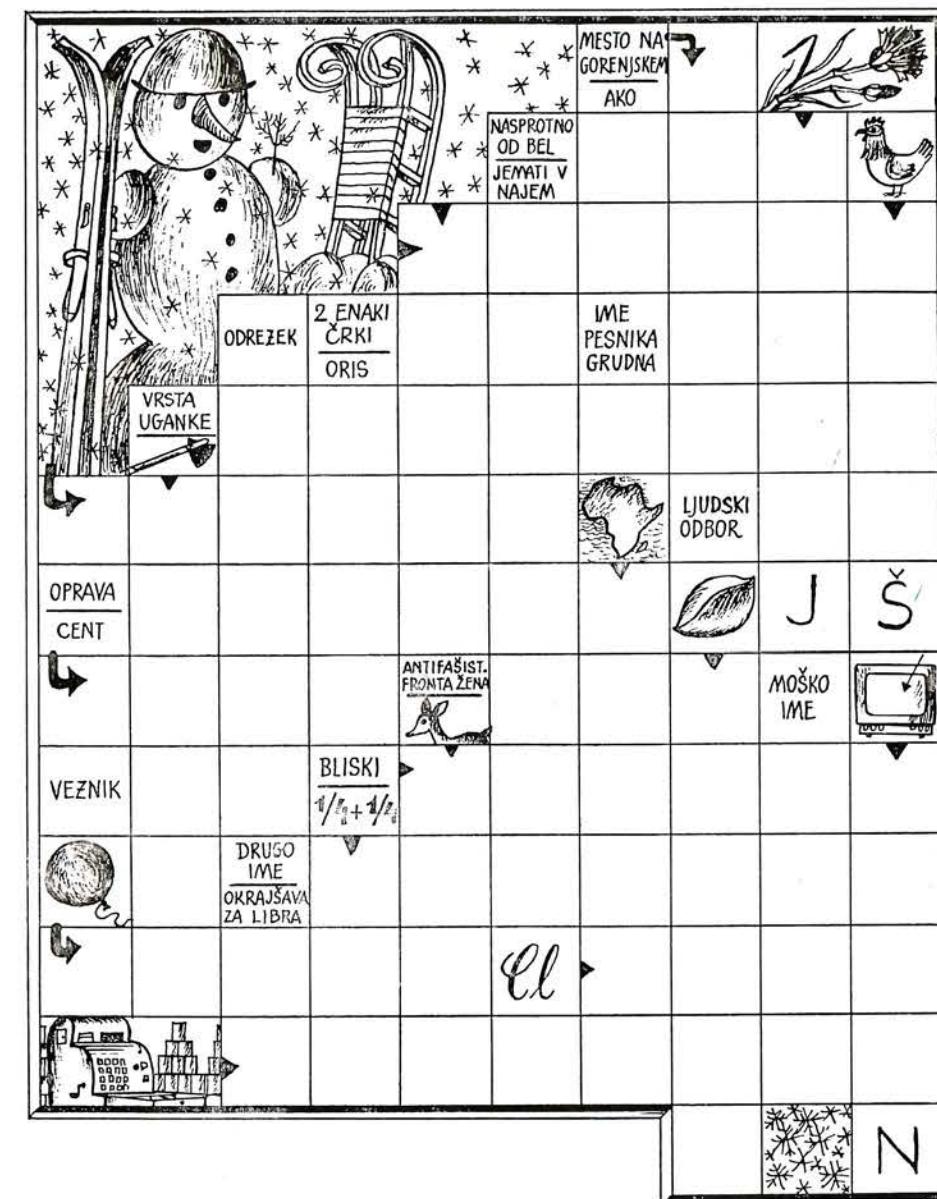
—o—

Vse tiste učence, ki pošiljajo rešitve ugank, opozarjam naj v pismu navedejo ime in priimek ter razred in šolo, ne pa svojega domačega naslova. Nagrade dostavljam naravnost na šole in jih ne pošiljam po pošti. Zato prosim, da navedete razred in šolo, ker sicer ne prideite v poštev za žrebanje.

UREDNIK

Za listre glave

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

Mnogi gotovo pozname to vrsto križank, ker pa jo v naši reviji tokrat prvič objavljamo, naj vseeno napišemo nekaj navodil. Besede so prikazane slikovno ali pa prav

jedrnato pisane, vendar kar v liku samem, ki ima zato večje kvadrate kot običajno. Če sta v enem kvadratu dva opisa ločena s črto, velja gornji za vodoravno, spodnji pa za navpično. Če je opis en sam, boš moral sam ugotoviti, za kam velja, vendar se to da ugotoviti iz položaja kvadratka z opisom. Pri slikah imamo večkrat puščice. Če gre iz iste slike več puščic, je treba najti več besed, ki se nanašajo na sliko.

REŠITEV UGANK IZ 2. ŠTEVILKE

SLIKOVNA UGANKA: 1. grablje, 2. lonec, 3. sekira, 4. škarje, 5. koruza, 6. vrata.
Glavni mesti dveh držav na Bližnjem vzhodu sta: Ankara, Beirut.

PIRAMIDA: 1. a, 2. ar, 3. ura, 4. kura, 5. Urška, 6. hruška.

MAGIČNI LIK: **Vodoravno in navpično:** 1. tristo, 2. regrat, 3. igrati, 4. sramota,
5. tatovi, 6. potiti.

TRI UGANKE: kopriva, vrata, ogledalo.

**Rešitve ugank pošljite čimprej na Uredništvo GALEBA: Lojze Abram,
Ul. G. Amendola 12 — 34134 Trst.**

REŠITVE SO POSLALI:

Norina Dobrila, 3. r. RICMANJE. Arianna Zocchi, 4. r. SV. IVAN. Marina in Patricija Orel. Sandra Živec, 4. r. BARKOVLJE. Marko Jagodic, Vesna Bajc, 2. in 4. r. ROJAN. Irena Kralj, 5. r. TREBČE. Kristina Kovačič, Sonja Levstik, 4. r. OPČINE. Andrej Pupis, 4. r. NABREŽINA. Aleksander Dovgan, 4. r. KATINARA. Marko Hrvatič, Robert Grison, David Žerjul, Danijela Cociani, Emanuela Grdina, Aleksandra Albertini, Gabrijel Purger, Ivica Danev, 2. r. DOMJO. Katja Lavrenčič, Marino Ferfolja, Igor Juren, Vera Gerolet, 5. r. DOBERDOB. Pavla Živic, Diego Bosticco, Sabrina Ferluga, Alida Lorenzi, Katja Guštin, Elena Purič, Lucijan Colja, Daria Samar, Mirjam Kocman, Igor Milič, Mirjam Rebula, Tanja Gruden, Alenka Furlan, Mirko Sardo, Robert Kante, Boris Gruden, Marino Verša, Andrej Milič, Livij Milič, 3. in 5. r. ZGONIK. Darja Bertocchi, Tamara Pahor, Erika Košuta, Danijela Žetko, Milena Jovanovska, Eva Novato, Jasna Tomšič, Pavla Gruden, Igor Gombač, Tanja Kuret, 4. r. in 5. r. DONADONI. Lucija Križmančič, 5. r. TREBČE. Adrijan Marsetti, 4. r. BORŠT. Rada Zergol, 5. r. SV. IVAN. Stelio Ciocchi, Manuela Ciocchi Diego Batisch, Ivan Pecchiar, 3. in 5. r. KATINARA. Neva Caris, Lučka Casseroli, Ivan Vogrič, Martina Kakes, Sergij Slavec. Elena Gruden, Valentina Guštin, Andrej Skrinjar, 5. r. NABREŽINA.

IZŽREBANI SO BILI IN DOBE NAGRADO: Gabrijel Purger, 2. r. DOMJO. Erika Košuta, 3. r. DONADONI. Marko Jagodic, 2. r. ROJAN. Igor Juren, 5. r. DOBERDOB.